

En af de første to "Bibelhuse" i London, Bible House Black Friars, lå her på Earl Street og blev brugt af The Bible Society fra 1816 til 1863. Venligst udlånt af The Bible Society.

VÆKKELSE, MISSION OG
BIBEL HØRTE SAMMEN,
DA DET FØRSTE BIBEL-
SELSKAB BLEV DANNET
FOR 200 ÅR SIDEN

Bibel, mission og "bibel-mænd"

Af Kai Kjær-Hansen

The British and Foreign Bible Society (BFBS) blev dannet i 1804 og fejrer således her i året 2004 sit 200-års jubilæum. Forud herfor var flere engelske missionsselskaber blevet dannet i slutningen af 1790'erne.

I 1809 blev det engelske jødemissionsselskab London Jews Society stiftet. Efter dannelsen af BFBS dannedes snart andre nationale Bibelselskaber. I 1814 så Det Danske Bibelselskab dagens lys.

Dannelsen af en lang række missionsselskaber i slutningen af 1700-tallet var et resultat af vækkelser i England og USA. Stiftelsen af et britisk bibelselskab i 1804 - og mange andre nationale selskaber i årene herefter - går også tilbage til disse vækkelser. Vækkelse, mission og Bibel hørte dengang sammen.

Selv om de forskellige bibelselskaber og missionsselskaber er selvstændige enheder og selvstændige organisationer, er de bundet sammen. Hvis bibelselskabernes sag skal blive en

succes, har de brug for missionsselskaberne og deres missionærer. Og hvis missionens og missionærernes sag skal lykkes, har de brug for Bibler. Bibler på det sprog, som folk forstår i de områder, de virker. Uden Bibler mangler missionærerne deres bedste værktøj. Og tilsvarende: Uden missionærer - "bibel-mænd" - er bibelselskaberne ingenting. I hvert fald ikke ret meget!

Det er muligt, at man i dag søger at skelne mellem bibelselskaber og missionsselskaber. Og at man har behov for det. Sådan var det ikke i begyndelsen. Når jeg bladrer i kilder fra dengang - om mission og bibelselskaber i lande med grænse til Middelhavet - har jeg undertiden problemer med at finde ud af, hvem der var ansat af hvem. Graver man lidt dybere, finder man ud af, at selv om bibelselskaberne havde deres selvstændige "agenter", er det ofte missionærerne, der danner og er med i ledelsen af nyoprettede selskaber, for eksempel det vigtige bibelselskab på øen Malta.

For bibelarbejdet i landene, der grænsede op til Middelhavet, blev Malta et vigtigt knudepunkt. I 1814 var Middelhavsøen kommet på engelske hænder. Hertil kom store sendinger af Bibler fra Europa, som blev depoteret her, indtil de blev fragtet videre til de respektive områder.

Her var det tilladt at have trykkerier, som kunne fremstille Bibler. Med base på Malta drog missionærer rundt i Middelhavslandene og undersøgte mulighederne for bibelspredning, alt imens de etablerede kontakter med lokale kristne, som fik ansvar for bibeldepoter. Allerede omkring 1820 fik en missionær med base på Malta en aftale i stand om oprettelsen af et sådant bibeldepot i Jerusalem, hvis første leder var en indflydelsesrig græsk-ortodoks præst.

Missionærer er "bibel-mænd"

De første protestantiske missionærer kom til Palæstina og Syrien i 1820'erne. De håbede at kunne slå sig ned i Jerusalem, hvilket de muslimske myndigheder dog ikke tillod dem. Missionærer udsendt af det amerikanske missionsselskab The American Board of Commissioners for Foreign Mission oprettede som en følge heraf en missionsstation i Beirut i Syrien.

Interessant nok betegnes disse missionærer som "bibel-mænd". Betegnelsen findes både i muslimske og romersk-katolske kilder fra den tid. Det er ikke fra begyndelsen missionærernes selvbetegnelse. Tværtimod er det omgivelsernes betegnelse for de fremmede engelsk-talende missionærer; den negative klang er ikke til at tage fejl af.

At disse missionærer kaldes "bibel-mænd", peger dels på, at

de distribuerer Bibler, dels på at de vil følge Bibelens budskab. Det er bibellære, de vil udbrede, hvorfor de fleste af datidens "bibel-mænd" da også nedtoner de forskellige protestantiske kirkers særpræg.

Datidens "bibel-mænd" i Palæstina og Syrien er som regel akademisk veluddannede unge med en enorm kaldsbevidsthed. De er præget af en Jesus-lidenskab, der udefra set nærmer sig galskab. Ved deres udrejse har de gjort op med sig selv, at der måske ikke bliver tale om en hjemrejse. Men de er rede til at betale prisen.

Det gjorde de to første amerikanske "bibel-mænd" i Palæstina/Syrien da også. De døde unge

På forskellig måde vil vi i Israelsmissionen i 2004 fokusere på bibelarbejdet til bogens folk, jøderne. Årsmødet tema lyder: "Bibel- og Israelsmission".

Postbelfordret blad (8245 ARB)

"... af hele mit hjerte ønsker jeg og beder til Gud om, at de må frelses" (Rom 10,1)

IMMANUEL KIRKEN I
JAFFO 1904-2004

IMMANUEL KIRKEN I JAFFO BLEV IND-
VIET I 1904. DE FØRSTE OMKRING 50
ÅR BESTOD MENIGHEDEN AF TYSKE
LUTHERANERE. DE SIDSTE OMKRING 50
ÅR HAR DEN NORSKE ISRAELSMISSION
HAFT BRUGSRETEN.

*Kirken havde oprindelig et jernkors på tårnet.
Under et uvejr i 1957 slog lynet ned i
tårnet og bøjede korset. Det blev savet af,
og et spir blev sat på tårnet.*

Immanuel Kirkens første 50 år

Søndag den 6. juni 1904 blev Immanuel Kirken indviet i Jaffo og taget i en brug af en lille evangelisk luthersk menighed. Kirkebygningen var hovedsagelig finansieret af stiftsprovst Braun fra Stuttgart og var til brug for den lille tyske menighed, som var blevet oprettet og havde egen tysk præst fra 1892.

Menigheden bestod for størstedelens vedkommende af lutheranere, som var kommet fra Tyskland. Men der fandtes også tidligere templere, som havde brudt med deres leder Christoph Hoffmann på grund af hans radikale afvisning af bl.a. sakramenterne og treenigheds- og forsoningslæren (se artiklen i ja-

nuar-nummeret).

En tilsvarende tysk luthersk menighed blev dannet i Haifa. De kunne indvi deres kirke allerede i 1893, en toetagers bygning uden kirketårn. De to menigheder havde i begyndelsen hver sin præst sendt fra Tyskland. Efter Første Verdenskrig betjente én præst begge menigheder.

Foruden menighedsarbejde holdt præsten i Jaffo også tysk skole i præsteboligen - huset som nu er Immanuel Kirkens menighedshus, hvor Vicka og Jan Mortensen skal bo.

Med Anden Verdenskrigs afslutning og oprettelsen af staten Israel begyndte en ny periode i Immanuel Kirkens historie. I 1950 vedtog Knesset at konfiskere al tysk ejen-

dom bortset fra det, som tilhørte den tysk-lutherske kirke. I 1951 kom en aftale i stand mellem staten Israel og Det Lutherske Verdensforbund, således at kirken og menighedshuset blev deres ejendom. I 1955 overdrog Det Lutherske Verdensforbund brugs- og ejendomsretten over disse ejendomme til Den Norske Israelsmission. Sådan er det også i dag.

I slutningen af 1949 var den norske præst Magne Solheim kommet til Israel. Han havde været missionspræst i Rumænien, og en del jødekristne fra hans menighed dér immigrerede de følgende år til Israel og blev grundstammen i menigheden i Jaffo.

I 1956 kom nordmanden Berit Skjeie til Jaffo og stod i

den første tid for børne- og ungdomsarbejdet i kirken. I 1962 blev hun gift med Philip Meyers. I snart 50 år har Philip og Berit Meyers været en del af menigheden i Jaffo. Hun giver her på siden et kort rids af op- og nedgange i menighedens historie.

kk-h/bfs

